



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 398/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. K., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sd 7/2007 a jeho rozhodnutím z 24. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2008 doručená sťažnosť A. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach

(ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sd 7/2007 a jeho rozhodnutím z 24. apríla 2007.

Sťažovateľka za porušenie svojich označených základných práv považuje skutočnosť, že krajský súd v súvislosti s odvolacím konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ú..., v ktorom sťažovateľka navrhla vykonať znalecké dokazovanie zdravotného stavu (keďže išlo o medicínsky problém), tento jej návrh neakceptoval a rozsudkom č. k. 3 Sd/7/2007-18 z 24. apríla 2007 potvrdil sporné rozhodnutie S. Podľa názoru sťažovateľky sa krajský súd v odôvodnení tohto rozhodnutia *„nedostatočne respektíve komplexne neodôvodnil moje hmotné námietky voči posudku, neskúmal z akého dôvodu nie je možné, respektíve je možné zadeliť môj zdravotný postih pod inú kapitolu prílohy č. 4 Zákona, ktorý by mi priniesol zákonnú podmienku na priznanie invalidného dôchodku a teda aj primeraného hmotného zabezpečenia počas neschopnosti na prácu, a len konštatoval, že nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie navrhovaným znaleckým dokazovaním, ktoré by osvetlilo základ merita veci a z vykonaných dôkazov dospel k jednoznačnému záveru, že moje poškodenie zdravia invaliditu neodôvodňuje. Týmto podľa môjho názoru postupoval v rozpore s ustanovením § 127 O. s. p., keďže na takéto konštatovanie vo svetle mojich hmotných námietok voči posudku posudkových lekárov treba odborné znalosti zvlášť ak od nich závisí rozhodnutie.*

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou i dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať. Súd tým, že neaplikoval ustanovenie § 127 O. s. p. nedostatočne zistil skutkovú podstatu veci a keďže súd nedisponuje dostatočnými odbornými vedomosťami na posúdenie správnosti posudku posudkových lekárov odporcu mi uprel právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky na súdnu ochranu a právo podľa čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv na spravodlivé súdne konanie, a zároveň tým, že potvrdil rozhodnutie S. napriek tomu, že sú tu zákonne dôvody na priznanie invalidného dôchodku, ktoré by evidentne pri tomto dokazovaní vyšli najavo mi odoprel právo podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu.

Týmto postupom mi súd odoprel ústavné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej Republiky a to aj vo svetle doterajšej judikatúry ústavného súdu.“.

Sťažovateľka podala proti rozsudku 25. júna 2007 odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietol uznesením sp. zn. 7 So/145/2007 z 19. júna 2008 pre zmeškanie lehoty na podanie odvolania. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu podala 8. júla 2008 dovolanie a zároveň 14. júla 2008 podala aj návrh na obnovu konania. Krajský súd uznesením č. k. 7 Sd/76/2008-10 z 11. novembra 2008 rozhodol o návrhu na obnovu konania tak, že návrh sťažovateľky zamietol pre neprípustnosť (§ 250s Občianskeho súdneho poriadku). Podľa doplnenia prílohy k sťažnosti podanej ústavnému súdu z 27. novembra 2008 jej bolo toto uznesenie doručené 21. novembra 2008. O dovolaní najvyšší súd zatiaľ nerozhodol.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla, že „Podľa doručenej výzvy Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. 10. 2008 (v prílohe) je osud týchto mimoriadnych opravných prostriedkov neistý, keďže zo zákona nie sú v správnom súdnictve prípustné a budú asi zamietnuté. Dátum 13. 10. 2008, keď som sa z obsahu tejto výzvy dozvedela, že vlastne sú moje mimoriadne opravné prostriedky neprípustné a teda predmetný rozsudok nemenný, považujem zároveň za začiatok plynutia dvojmesačnej lehoty na podanie tejto ústavnej sťažnosti ako poslednej vnútroštátnej možnosti na nápravu daného stavu po vyčerpaní všetkých dostupných opravných prostriedkov v konaní pre všeobecnými súdmi.“.

V nadväznosti na tieto skutočnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol: „1. Že postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Sd/7/2007 bolo porušené moje základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky a čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv.

2. Porušením môjho základného práva podľa bodu 1 tohto petitu bolo porušené aj moje základné právo podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky

3. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Sd/7/2007 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

4. Priznáva sťažovateľke primerané zadosťučinenie vo výške 120.000,- Sk

[3 983,27 EUR (použitý konverzný kurz 30,1260 SK/EUR)].“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu a právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 207/04, I. ÚS 34/05, I. ÚS 127/05).

Princíp subsidiarity sa nepochybne týka prípadov, v ktorých sa sťažovatelia môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, využitím právnych prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon (v danom prípade Občiansky súdny poriadok).

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 a v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, proti ktorému mala možnosť podať opravný prostriedok, čo aj využila. Dňa 25. júna 2007 podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 So/145/2007 z 19. júna 2008 odmietol pre zmeškanie lehoty,

čo sťažovateľka (zmeškanie tejto lehoty) nespochybňuje. Proti tomuto uzneseniu podala 8. júla 2008 sťažovateľka aj dovolanie a 14. júla 2008 podala aj návrh na obnovu konania na krajskom súde. Sťažovateľka, vedomá si toho, že podanie dovolania aj návrh na obnovu konania sú v danom prípade neprípustné, namieta porušenie svojich základných práv postupom a rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sd 7/2007.

Vo vzťahu k namietanému postupu a rozsudku krajského súdu, bez ohľadu na výsledok rozhodnutia o dovolaní alebo o návrhu na obnovu konania, mala sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu k dispozícii riadny opravný prostriedok v systéme všeobecných súdov (vyplýva to napokon aj z poučenia napadnutého rozhodnutia), a to odvolanie, ktoré aj využila, ale po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty. Zmeškanie lehoty na podanie odvolania a v nadväznosti na to jeho odmietnutie najvyšším súdom však nijako nespochybňuje skutočnosť, že v danom prípade pred právomocou ústavného súdu ešte existoval iný (všeobecný) súd, ktorý bol v prvom rade povolaný poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky, ktorých porušenie namieta.

Právomoc všeobecného súdu poskytnúť sťažovateľke ochranu pred zásahom do jej základných práv a slobôd v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórne prerokovanie jej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a z toho dôvodu ju ústavný súd odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 310/07).

Čo sa týka podaného dovolania, o ktorom najvyšší súd zatiaľ nerozhodol, ústavný súd uvádza, že subsidiárna právomoc ústavného súdu ustanovená v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje paralelné rozhodnutie ústavného súdu o ochrane základných práv a slobôd s iným súdom (všeobecným), pretože by išlo o duplicitné rozhodnutie, ktoré nemá oporu ani v čl. 127 ods. 1 a ani čl. 1 ods. 1 ústavy.

Odmietnutie sťažnosti sťažovateľky však nevylučuje možnosť po využití všetkých právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov

obrátiť sa na ústavný súd so sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za podmienok tam uvedených, ako aj ustanovených v zákone o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008